

Ingyenfüzet: „Kerti és szobai növények teleltetése.“

HIRLAP OSZTÁLYA

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi Osztály.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádós gaz-
dasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Égész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 48. szám.

Vasárnap, november 22.

Az adófizetés nagy napján.

A magyar falu most is megtette a magáét. Nem okoskodott, nem játszott bujósdit és nem szökött meg a kötelességek elől. Apától tanulta a föld és a haza szeretetét. Fizetett tehát, amikor azt mondták, hogy az országnak szüksége van minden fillérrre.

Pénzzé tette a jószágot, gabonát, mindazt, ami eladható volt, még pedig úgy, ahogy kérték.

És azután vitte a pénzt az adófizetés nagy napján, november hó 15-én, hogy odaadja a hazának.

Sorban állottak a faluházán; a jegyzők alig győzték a sok munkát.

Bejöttek „tisztaízi“. Nem annyira a módosak, a rangosak, a tehetősek, mint inkább a szegényebb népség, amely a szájától és a gyerektől vette el azt a pár garast, amivel adós volt.

A magyar falu hősiességének csodálatos napja volt ez a november 15-ike.

Mert aki ismeri a falu mai helyzetét, szörnyű elesett-ségét, eladósodását, fizetésektelenségét, pénztelenségét,

az csak levett kalappal állhat a falu népe előtt.

A magyar falu felülmulta önmagát és esodát művelt.

Mert vajjon nem csodaszámba megy-e az, ha a láda-fiából és az almáriumból előkerülnek a féltve őrzött, élet-szükségletet jelentő utolsó garasok, meg a kölesönként pénzék, hogy azután odavándoroljanak az állam pénztárába.

A falu utolsó filléreit adta oda a nemzet üres erszé-nyébe. Ezzel megmutatta azt, hogy csak önmagában biz-hat ez a nemzet, amelynek erői épp oly kimeríthetetlenek, mint egykor kincsei.

Pedig a föld népe ugyancsak szegény és fáradt. Valósággal a falu gyökerét vágja már a pénztelenség.

A buza, a bor, az állat már nem jövedelmez. Meg-értük, hogy a rozs többet ér, mint az acélos buza.

Ott tartunk, hogy száz pengőért majdnem három darab jószágot kell eladni.

A föld terméke alig ér valamit. Pedig minden jöve-delmi forrást megragad népünk.

Mégsem bírja az iramot. A sok adó lehengeteli egy-

A mosondarnói önkéntes tűzoltótestület.

Középen a testület kitünő elnöke. A testület a legutóbbi versenyek alkalmával két első díjat nyert.

másután a legjobb gazdákat is. A szegényebbje: arról jobb nem is beszélni. Az huzza az igát, amíg össze nem roskad alatta.

Súlyos betegségben küzd a falu. És mégis, az adófizetés nagy napján, bejöttek „tisztázní“. Leszámolni, kifizetni mindent, abban a biztos tudatban, hogy ezzel azután vége is szakad a megpróbáltatásnak.

Mert tovább így nem mehet . . . Egyszerűen azért, mert elszakad a hur. Tul van feszítve.

A falu, mint mindig, most is megtette a magáét. A háboruban vérrel, testével, életével fizetett, most pénzzel, adóval. Odaadta, amije volt. És ezért a nemzet tisztelete jár ki neki. A falu népe hős volt az adófizetés frontján is.

De amikor keserűség nélkül tette, amit tennie kellett, akkor mégis azt kéri a pénzügyi uraktól, hogy ne rántsák ki alóla egészen a földet, hanem engedjék dolgozni.

Még egy ilyen adómegeterhelés és a falu népe hősi halottként marad a nemzeti teljesítőképesség porondján.

Nessak az adóval törődjenek, hanem az adózóval is. Törődjenek termelésével, magángazdaságával, forgalmával és fogyasztásával.

Vegyenek fáradságot és menjenek ki a falvakba, nézzék meg hétköznapon, — nem ünnepeken — miből és hogyan él a gazda, a földmives és napszámosember?

Beszéljenek vele és kérdezzék meg, hogy hányféle és mit kell fizetnie?

Mik a gazda jövedelmi forrásai? Milyenek az értékesítési viszonyok, miféle bevételekre számíthat, de kérdezzék meg azt is tőle, hogy milyen terhek nyomják a vállát, mennyi adósság alatt roskadozik, milyen adók alatt nyög és mennyi a hátraléka?

És ha mindezt megcsinálták, akkor majd látni fogják, hogy a magyar falu erősen vérzik az adók, a terhek sulya alatt; de látják azt is, hogy vagyonilag, jövedelmi-gegyente emberektől hiába kívánják ezután már a lehetlent . . .

A falu népe megállta a helyét. De vigyázzunk, ne hogy a magyar erkölcsi erő — a gazda munkája — eltűnjön, mert ez veszedelmes jelent.

Ha új jövedelmi forrásokat nem nyitunk meg népünk számára, akkor csakhamar kidől.

A helyes adópolitika erőssé teszi adóalanyait és nem öli meg. Az áldozatos adópolitikát váltsa fel tehát a falu-segítési politikájára, amely erőt, hitet, önbizalmat önt a magyar barázdák népébe.

Vigyázzunk, ne hogy gyöngék legyünk. Bennünk sok érték van, vérünkben sok tűz. Ezt ma jól kihasználni a legokosabb adópolitika. Gyümölcse pedig a jövőnd magyar tavasz.

Szekeres László.

Már készül a „Vasárnap“ 1932. évi ajándéknaptára.

A VASÁRNAP minden esztendőben legfőbb kötelességének tartja, hogy előfizetőinek hűségét és ragaszkodását a karácsonyi ünnepek idején ajándéknaptárral viszonozza. Örömmel jelenthetjük olvasóinknak, hogy a VASÁRNAP NAPTÁRA máris munkában van és a közel másfélszáz oldalas, pompás kiállítású naptár, amely valósággal tárháza lesz a vonzó modorban megírt ismeretterjesztő cikkeknek és szebbnél-szebb szórakoztató olvasmányoknak, bizonyosan teljes mértékben kifogja vivni olvasóink tetszését.

Természetesen, a karácsonyi ünnepekre csakis azoknak az előfizetőinknek küldhetjük meg ingyen-naptárunkat, akik nincsenek hátralékban az előfizetési díjakkal. Jól előre felhívjuk tehát t. hátralékos előfizetőinket, hogy november hó folyamán juttassák el hozzánk az előfizetési díjakat, nehogy megfosszák magukat a nagyértékű és nélkülözhetetlen ajándéktól.

A „poharazás“ megengedését kéri a badacsonyi szőlősgazdák.

A badacsonyi borgazdák és a badacsonyi pinceszövetkezet november hó 10-én küldöttségileg kereste fel Ivády Béla földművelésügyi minisztert és Vargha Imre pénzügyi államtitkárt. A küldöttség Gyömöre György zalavármegyei főispán vezette. Vitéz Szentkirályi Géza, a badacsonyi pinceszövetkezet elnöke, memorandumot nyújtott át a miniszternek, melyben arra kéri a minisztert, hogy *szüntesse meg a bor- és sörfogyasztási adó közötti aránytalanságot*, a badacsonyi hegyvidéket pedig *támogassa ugyanúgy, amint ez a tokaji hegyvidékkel történik*. További kérése a badacsonyi vidéki borgazdáknak az, hogy *engedélyezze a kormány számukra a poharazást, vagyis azt, hogy a termésüket közvetlenül juttathassák a fogyasztóhoz*.

Ivády Béla földművelésügyi miniszter válaszában rámutatott arra, hogy maga is borvidéki képviselő és legnagyobb jóindulatáról biztosította a küldöttséget. Rámutatott arra, hogy az állam mai nehéz anyagi helyzete *anyagii támogatást nem tesz lehetővé*, a küldöttség által felvetett kérésekkel azonban behatóan foglalkozik és igyekezní fog megoldást találni.

Vargha Imre pénzügyi államtitkár szintén jóindulatáról biztosította a küldöttséget és kijelentette, hogy a memorandumban foglalt kérélmeket a földművelésügyi miniszterrel megvitatja s *tőle telhetően mindent elkövet, hogy a badacsonyi borvidék nehéz helyzetén segítsen*.

Milyen kamatot fizethetnek a bankok a betétek után?

Az Országos Hitelügyi Tanács november hó 13-án megtartott ülésében a következőket állapította meg:

1. A Pénzüntézetí Központ I. kúriájába tartozó, vagyis a 10 millió pengőt meghaladó saját tőkével bíró pénzüntézetek kölcsönköveteléseik után *bírói uton évi 11½ százalékot meghaladó kamatot nem érvényesíthetnek*.

2. Pénzüntézetek egymásköztí váltóleszámitólási ügyeire vonatkozólag a felszámítható és bírói uton érvényesíthető kamat felső határa a Pénzüntézetí Központ I. kúriájába tartozó pénzüntézetek részéről történő leszámítolás esetén *évi 9 és fél százalékban*, a Pénzüntézetí Központ II, vagy III. kúriájába tartozó pénzüntézetek vagy a Pénzüntézetí Központ kötelékébe nem tartozó pénzüntézetek, vagy bank- és pénzváltóüzlettel foglalkozó más bejegyzett cégek részéről történő leszámítolás esetében — figyelemmel arra, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet közvetlen hitelnyújtással nem foglalkozik — *évi 10 és fél százalékban* nyert megállapítást.

3. A takarékpénztári betétkönyvre, folyószámlára, vagy pénztári jegy ellenében elhelyezett *betétek kamatának felső határát*, — amennyiben az esetleges betéti kamat illetéket és folyószámla-illetéket a pénzüntézet sajátjából fizetné, — ennek beszámításával az Országos Hitelügyi Tanács a következőképp állapította meg:

A Pénzüntézetí Központ I. kúriájába tartozó pénzüntézetek budapesti főtelepénél és budapesti fiókpénztárainál elhelyezett betétek után a legalább *három hónapra lekötött betéteknél legfeljebb évi 6½ százalékot*, egyéb betéteknél legfeljebb *évi 5½ százalékot*, a Pénzüntézetí Központ II. és III. kúriájába tartozó pénzüntézeteknél, a Pénzüntézetí Központ I. kúriájába tartozó pénzüntézetek vidéki fiókjainál, vagy a Pénzüntézetí Központ kötelékébe nem tartozó pénzüntézeteknél, valamint az Országos Központi Hitelszövetkezetnél a tagjai sorába tartozó szövetkezetek részéről elhelyezett betétek után lekötött betéteknél legfeljebb *évi 7½ százalékot*, egyéb betéteknél legfeljebb *évi 7 százalékot* szabad ezentul fizetni.

A magyar kir. miniszteriumnak az Országos Hitelügyi Tanács fentiekben ismertettét határozatát magában foglaló rendelete kimondja, hogy *pénzüntézeteknél a betéti könyvön nyomtatásban feltüntetett feltételek külön kötött megállapodásoknak nem számítanak*.

Ez a rendelet kimondja még azt, hogy a betéti kamatláb felső határa megállapításának hatálybalépésétől kezdve a *pénzüntézet magasabb kamatot nem köteles fizetni még abban az esetben sem, ha a betevővel kötött megállapodása értelmében magasabb kamat fizetésére kötelezte magát*.

A közlírre tett megállapítások 1931 november 19-én léptek életbe.

Emlékünnep Károlyi Sándor gróf születésének százesztendő évfordulóján.

A magyar gazdatársadalom november hó 10-én bensőséges finnépek során áldozott Károlyi Sándor gróf emlékének, születésének századik évfordulóján. Délben megkoszorúzták Károlyi Sándor gróf szobrát, mely a Mezőgazdasági Múzeum előtt áll. A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége és a kötelékre tartozó szövetkezeti központok és intézmények koszorúját Mikó Gábor dr. kincstári főtanácsos, az OKH ügyvezető-igazgatója, tette le, a falusi szövetkezetek nevében sokorópátkai Szabó István volt kisgazdaminiszter koszorúza meg a szobrát. A Magyar Gazdászövetség koszorúját Mayer János kisgazdaminiszter, az Országos Magyar Gazdasági Egyesületét Buday Barna igazgató-főszerkesztő helyezte el a szoborra.

Délután az OMGE dísztermében folyt le a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége által rendezett emlékünnep, melyen a magyar közélet kiválóságai jelentek meg, többek között Károlyi Gyula gróf miniszterelnök is.

A Himnusz eléneklése után Mailáth József gróf v. b. t. t., a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége elnöke, nyitotta meg a kongresszust.

Mailáth József gróf beszéde.

— Elborult lélekkel látjuk, — mondotta többek közt — hogy mindaz, amit egykoron Károlyi Sándor gróf megálmodott, amiért élt, dolgozott és áldozott, hogy egy szabad és boldog nemzet falusi gazdatársadalmát és polgári kisembereit az anyagi megérettetés, a kulturális fejlődés és szociális jólét magasabb színvonalára emelkedhessenek: jóformán semmivé vált. Ma ott tartunk körülbelül, ahol az ország tartott, amikor Károlyi Sándor gróf négy évtizeddel ezelőtt megindította a szövetkezeti mozgalmat. A féktelen uszóra, a kapzsiság, az önzés és mohó nyereségvágy épp oly erővel igyekszik most is utat törni magának, mint annakidején és Károlyi Sándor gróf híres gönci levele, mely közgazdasági téren a tisztességet követelte és a megélhetés biztosítását a nép számára, ma is változatlanul időszerű. A világválság megcsönkíthatta az országot, elorvaszthatta erőinket, Károlyi Sándor gróf élete és munkája mégsem volt hiábavaló. Szövetkezeti alkotásai ének, dolgoznak, fejlődnek és sikeresen küzdenek meg a súlyos idők viharával.

Bernát István Károlyi Sándorról.

A nagyhatású megnyitóbeszéd után Bernát István felsőlázi tag, a Magyar Nemzeti Bank alelnöke tartott emelkedett szellemű emlékbeszédet Károlyi Sándor grófról. Rámutatott arra, hogy Károlyi Sándor gróf volt az első, aki annak a gondolatnak állott a szolgálatában, hogy az igazi demokrácia nem a felsőbb rétegek leszállításában és magasabbra törő lendület leatacsonyításában áll, hanem az alsóbb rétegek felemelésében. Károlyi Sándor gróf mutatott rá elsőnek az 1879-iki székesfehérvári gazdakongresszuson, hogy az egyoldalú kereskedelmi felfogást uráló fejlődés veszedelmes lehet a nemzetre a gazdák érdekeinek felkarolása nélkül. Ő hangoztatta először 1885-ben

a középeurópai vámunio szükségességét. Károlyi Sándor gróf már évtizedekkel ezelőtt látta, hogy ha igazán demokraták akarunk lenni, az alsóbb rétegek felkarolása, szervezése, jellemük hézagainak kitöltése céljából olyan erkölcsi és gazdasági nevelésre van szükség, amely belőlük hasznavehető, erőyes, önmagukban bízó polgárokat formál. Ezt a nevelést pedig a szövetkezetek voltak hivatva megadni.

Az utóbbi időben vérszemet kaptak az ellentábor vezetői és törvénytelennek, sőt a nemzeti érdekekkel ellentétesnek merik kijelenteni a szövetkezeti gondolatot, amelynél törvényesebb, becsületesebb és üdvösebb törekvést, ha az a maga tisztaságában fennáll, a gazdasági életben nem ismerünk. A szövetkezeti eszmének ezt a tisztaságát meg kell őriznünk és meggyőzőnünk a széles néprétegeket, hogy szervezkedés nélkül nincs boldogulás. Sűrűs és félre nem tartható feladat a kisiklásoktól és jogosulatlan törekvésektől megfeszítőt, a puritán felfogás által értékekben meggazdagított szövetkezeti élet fellendítése. Károlyi Sándor gróf is azt vallotta, hogy nem lehet más okos politika, mint az, hogy a nemzet életében az egyes foglalkozási ágaknak azt a támogatását kell megadni, amelyre azok fontosságuknál fogva igényt tarthatnak. A támogatás a legerősebb és legmelyebbre menő ott legyen, ahol a leggyengébbek és leginkább elesettek felsegítéséről van szó.

Balogh Elemér előadása.

Ezután Balogh Elemér dr., a „Hangya” vezérigazgatója, Károlyi Sándor gróf eszméi és a mai idők címmel tartott előadást. Szembeállította 1844-et, a világ első fogyasztási szövetkezetének a keletkezését 1927-el, amikor a Népszövetség által Genfben összehívott világgazdasági konferencia a közjólét emelése és a gazdasági élet racionalizálása érdekében a szövetkezeti mozgalom fejlesztését ajánlotta az államoknak. Károlyi Sándor gróf is a gyengék védelmének és a társadalmi békének eszközét a szövetkezésben látta és azt hirdette, hogy szebb és boldogabb jövőnk csak az apró tűzhelyek százezreinek nyugalmán és megelégedettségén építhetjük ki. A genfi gazdasági világgazdasági határozatai tulajdonképpen nemzetközi elismerést jelentik Károlyi Sándor gróf eszméinek és működésének. A kapitalizmusnak fel kell ismerni, hogy a szövetkezeti mozgalom tulajdonképpen a biztosító szerepét tölti be a mai túlfűtött légkörben és választani ma már csak vagy az összejáratás, vagy egy tisztább, altruista szelleműtől áthatott, gazdasági rend között lehet.

A mely hatást keltett beszéd után Lovász János a falusi szövetkezetek részéről szólalt fel és emlékeztet meg meleg szavakban Károlyi Sándor grófról, mint a kisemberek atyjáról és istápolójáról. Végül Láng József gazdasági főtanácsos, a Gazdák Biztosító Szövetkezte vezérigazgatója, változa záróbeszédében Károlyi Sándor gróf szociálpolitikai programját.

A kongresszus, amely igen mély hatást gyakorolt a jelen-voltakra, a Szózat hangjait mellett ért véget.

Utért; rendes, járható, köves utért sóvárog a Koppányvölgy népe.

Ut flányában nem tudják értékesíteni terményeiket, maguk pedig mindent sokkal drágábban vesznek.

Koppányvölgy, november elején.

Ragyogó napsütésben megyünk postakocsin a Koppányvölgy felé. A novemberi nap sugarai bearanyozzák a harmattól csillogó mezőt, amely szinte ép oly üde, zöld, mintha nem is a közelgő tél, hanem a kítavasodás felé haladna a természet.

Köröskörül a földeken a friss szántás és a még gyéren zöldelő vetések között, magas, lombtalan kóróval borított csicsóka földeket látunk. Igen fontos termény ez ezen a vidéken, amely bőséges hozamával pótolja a bizonytalan termésű takarmányrépát. A postakocsi utasai nagy lelkesedéssel beszélnek a csicsókáról, amely különösen ebben az esztendőben, amikor a takarmányfélék nem sikerültek, nagyban nyhít a

gazda téli takarmánygondjait. Az elhanyagolt állapotban lévő, rázós, köves uton poroszkalva haladunk a Koppány-patak mellett a völgy felé. Maga a völgy Tolna és Somogy északi részén, a Dombóvár-lepsényi vonaltól kelet-nyugati irányban húzódik a Balaton felé. Magas dombvonulatok között, elég széles völgyben több apró község terül el. Lakosai egy részében magyarok, más részében svábok. Koppányzántó és Török-koppány teljesen magyar, míg Szorosad és Somogydöröcske községeket németajku, de erősen magyar érzésű nép lakja.

— Ez a völgy — mondja utitársam — nagy szerepet játszott a török időkben. Mint fontos stratégiai vonal megerősített állomáshelye volt eleinte a magyarságnak a délről jövő török támadásokkal szemben, később a törökök bevonulása után az

észak felől jövő magyar portyázások ellen. Törökkoppány köz-
ség volt székhelye a török kapitányságnak. A plébánia épülete
még a török időkbeli való, falában ma is látható egy jó tizfon-
tos ágyugolyó, amelyet a törökök löttek bele. Az épület tövében
ott áll még a turbánszerű szegyenkö, amelyhez a bűnösöket kö-
tötték ki. Az épület pincéjében fajtották meg a törökök kiűzése
idején az erősség utolsó beglerbéjét.

Vasufat, vagy kövesufat.

— A Koppány völgye — folytatja kísérőm — harcászati
szempontból még ma is figyelemre méltó hely, mert egész So-
mogyanban az egyetlen völgy, amely magas dombok között nyug-
at-keleti irányba vonul. Ezért is nagy hiba, hogy a völgy köz-
lekedési viszonyai egészen középkori időkre emlékeztetnek. Igen
nagy szükség volna *Nagykönyvtől a völgyön keresztül Bónya
felé kiépítendő vasútra, vagy legalább is rendszeres járható kövesu-
tra*. Jelenleg a kövesut csak a völgy torkolatában fekvő Kop-
pányszántóig van kiépítve, az is évtizedek óta nem volt javítva.
Mégis óriási előnyt jelent Koppányszántóra nézve, szemben a
többi koppányvölgyi községekhez, amelyek kora őszől keso tá-
vaszig sárbaragadnak, szinte el vannak zárva a világtól és a
közlekedés üres szekerén is veszélyes vállalkozások közé tar-
tozik.

— *Roppant káros ez a mai uttalan állapot* — halljuk min-
denünnen — *a koppányvölgyi községekre nézve*. A termények
értékesítése ilyenformán alig leküzdhető nehézségekkel küzd,
fél napha kerül, amíg a gazda eladásra szánt terményét a leg-
közelebbi kereskedelmi gócpontba beszállítja, az idő- és anyag-
veszteség árromboló hatása tehát erősen csökkenti a gazda jó-
vedelmét. *Ezzel szemben a községek lakosainak mindent dró-
gábban kell megvenni, mint a forgalom szempontjából kedvező
helyzetben lévő községek közönségének.*

— Volt idő, nem is olyan régen, — mondja egy öreg, török-
koppányi gazda — amikor a községek minden áldozatra hajlan-
dók voltak, csakhogy járható utat kapjanak. Az utépítési költ-
ség kétharmadát készek voltunk magunkra vállalni még 1928-
ban is, erről képviselőtestületi határozat is van, uthoz mégsem
juthattunk. Ma már fizetni erre a célra semmit sem tudnánk.
Inkább járunk agyig sárban, mert pénziünk a jelenlegi közter-
heink fizetésére sincs. De nincs is szükség arra, hogy kimozdul-
junk a falunkból, mert portékáinkat ugysem tudnánk eladni.
Ha egyáltalában volna is vevő, *eladásra kész marháinkért
36—40 fillért ígérnek, egypár esirkéért 60—70 fillért, három da-
rab hízott kacsát öt pengőért is adnának*, csakhogy pénzhez
juthassunk. Tejet, bort pedig semmi pénzért sem lehet eladni.

A sötét gond, a jövő iránti aggodalommal vegyes szomorú-
ság ül az öreg gazda értelmes arcán. A pénzhány már-már meg-
bénítja egészen az életet, mert amíg a köztartozások, a községi
pótadó százszázalékos emelésével együtt a *régihez képest mint-
egy 30 százalékkal emelkedtek*, a gazda terményei, állatai el-
adatlanul hevernek a falusi portákon.

— Teljes fizetéseképtelenség előtt állunk, — mondja dívtos
kifejezéssel. — Amíg bírtunk: fizettünk, most már azonban leg-
feljebb odaadjuk állatainkat, bortermésünket adóba, mert pén-
ziünk nincs és ha az olasz kereskedők vissza nem jönnek, nem
is lesz.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök a képviselőházban.
Mellette vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter.

Bizalmat a nép és a vezetők között!

Közben megérkezünk a törökkoppányi körorvos, *Németh
Andor* dr. vendégszerető házához. A körorvos rendkívül nép-
szerető ember az egész környéken, mindenki teljes bizalommal
fordulhat hozzá mindenféle természetű ügyben, mindenkinek
mindenkor a legnagyobb készséggel áll rendelkezésére. Nagy
szerencséje ez a fiatal, lelkes orvos az odaváló népek jelenlegi
nagy nyomorúságában. De különösen nagy szerencséje a falu-
szövetségi mozgalomnak, melynek önzetlen híve és tevékeny
munkása.

— A doktor ur nélkül — mondja egy törökkoppányi gazda
— már régen nem volnánk együtt. Minden este eljár a *Faluszö-
veltség* helyiségébe, maga köré gyűjti a tagokat és beszél nek-
ünk az összetartásról, szervezkedésről. Sokan nem tudunk új-
ságot járattni, de ő mindenről tájékoztat bennünket, ami a nagy
világban történik. Minden ügyes-bajos dolgomokban önzetlenül el-
jár, sőt a sajátjából is áldoz, ha valamely közérdekű célnak
pénzre van szüksége.

De hallgat is reá a nép, bármit kezdeményezne. *A kop-
pányvölgyi faluszövetségek megszervezése kizárólag az ő ér-
deke*. Minden nemes törekvés benne támogatóra és lelkes oda-
adó munkásra talál.

— Minden azon mulik, — mondja *Németh dr.* — hogy a
*falusi nép és a falusi értelmiség között a bizalmat megtudjuk-e
teremtetni, vagy sem*. Ezen a téren a kezdeményező lépés az in-
telligenciát illeti. Neki kell közeledni a néphez, meg kell találni
a szívéhez vezető utat és nemcsak hivatalban, hanem azonkívül
is mindenkor rendelkezésére állani, még pedig önzetlenül. Az
önzetlenség a legfontosabb. Ennek óriási hatása van az egy-
szerű népre, amely már annyit csalódott vezetőkben. Csak egy
példát említek. Itt volt a faluban egy kántortanító, aki nemré-
gen távozott el innen. Az egész falu, apraja-nagyja ott tolongott
a bucsi órájában, fiatalok, öregek hangosan zokogtak és szinte
könnyöztek neki, hogy maradjon vissza. Mit tett ez az ember?!
Semmi egyebet, *mint szerette a népet, kemény, de igazságos
volt hozzá és dolgozott érte hivatalán kívül is*. Ha majd eljön
az idő, amikor az intelligencia tagjai felülemelkedve minden
egyéb szemponton, egymással karöltve munkálkodnak a népért,
akkor a falusi élet fejlődésének legfőbb feltétele: a kölcsönös
bizalom helyreállítása felé is megtettük az első és legfonto-
sabb lépést.

A szövetkezeti mozgalom, mint egyfelen segítség.

— Koppányvölgy földrajzi adottságúnál fogva zárt egysé-
get alkot. Az én elgondolásom az, — folytatja *Németh dr.* —
hogy az *ittlevő községek lakosait erre az egységre kell egy tár-
sadalomilag, mint gazdaságilag megszervezni*. A faluszövetségek
erre igen alkalmas keretnek mutatkoznak. Addig, amíg jó
utaink nincsenek, addig roppant nehéz, sőt lehetetlen gazdasági
elmaradtságunkból kiemelkednünk. Addig is igyekezzünk a
*szövetkezeti gondolatot meggyökeresíteni és a népet ráterelni
arra, hogy Koppányvölgy népe a szövetkezeti mozgalom útján ke-
resse gazdasági boldogulásának útjait. Kellő szervezetség mel-
lett mindenféle terményünk számára a közel Balaton fürdőhe-
lyei természetesen piacot jelentenek. Ezeknek a piacoknak aka-
runk mi — ha Isten segít — szállítói lenni*.

Ez az elgondolás érdekes és eredeti. Ha a kitartás nem
hagyja cserbe *Németh dr.*-t és az odaváló intelligencia többi ér-
demes tagját, akkor a Koppányvölgy becsületos népe jobb jövő-
nek néz elébe!

Koppányvölgy gazdasági nyomorúsága — sajnos — más téren
is megnyilvánul. *Hajós Endre*, Törökkoppány kitünő plébánosa,
szomorúan mutatott rá a születések nagyarányú csökkenésére.
Néhány évvel ezelőtt még 70—80 születés történt egy eszten-
ában, *csúcs az évek a tíz hónapjában mindössze 37 gyermek
született*. Hasonló a helyzet a többi koppányvölgyi községekben
is. Pedig a lelkészek és tanítók minden tekintélyükkel és befo-
lyásukkal igyekeznek a nép lelkére hatni, a megélhetés bizony-
talansága és a jövő miatti aggodás azonban minden emberi
hatalomnál erősebb.

Megvan mégis a remény arra, hogy a fent említettek
kívül olyan kiváló vezető emberek közreműködése mellett, mint
Gere Gábor dr. koppányszántói plébános, *Kimmel Gáspár* szor-
sadosi kántortanító és *Wölfer Gyula* dr. somogydöröcskei evan-
gélizus lelkész, akik fáradságtalanul dolgoznak a szövetkezeti
szellem és a faluszövetségi gondolat elterjesztése érdekében, a
Koppányvölgy fejlődése és szülő jövője biztosítottak látszik.

Kerék Mihály dr.

A csatorna-járulékok fizetésének felfüggesztése, a rokkantellátási illetékek felemelése és a borfogyasztási adó leszállítása Pest vármegye közgyűlésén.

Pestvármegye törvényhatósága november hó 10-én, délelőtt közgyűlést tartott. Magyar Kázmér Károlyi Sándor grófnak, a magyar szövetkezeti eszme apostolának százéves születési évfordulójáról emlékezett meg, majd a közgyűlés Károlyi Sándor gróf emlékét jegyzőkönyvben örökítette meg. *Tihanyi Lajos* javaslatára a törvényhatóság táviratban üdvözölte *Borah* szenátort, az Egyesült-Államok szenátusa külügyi bizottságának elnökét, aki a közelmúltban felemelte tiltakozó szavát a trianoni békeszerződés igazságtalanságai ellen.

Váry Albert országgyűlési képviselő indítványára a közgyűlés felterjesztést intézett a kormányhoz, amelyben kéri, hogy a *dumavölgyi csatornázás járulékaiknak fizetését 1932-ig szüntessék meg, mert a lakosság nem bírja a járulékot fizetni*. Ugyancsak Váry Albert indítványára kérte a közgyűlés az *adókamatamnesztiának december hó*

15-ig való meghosszabbítását. (Már megtörtént. A szerkesztő.) Váry Albert tiltakozott még a borfogyasztási adó és a szeszadó leszállításának halogatása ellen, ami — amint mondotta — a magyar kiszagda és a mezőgazdasági munkás tönkretételére vezet. Végül kérte az örökösödési illetékre vonatkozó újabb rendelkezések megváltoztatását.

Erdélyi Lóránd alispán javaslatára a közgyűlés hozzájárult ahhoz, hogy a kormánytól a rokkantellátási illetékek felemelését kérjék. Vargha Géza lelkész indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvben örökítette meg a nyugatmagyarországi harcokban tíz évvel ezelőtt elesett magyar főkölök emlékét. A közgyűlés ezután megengedte, hogy a tisztviselői fizetések és nyugdíjak zavartalan lebonyolítása érdekében a vármegye egymillió hatszáz ezer pengő kölcsönt vegyen fel.

Hol és hogyan kell termelői igazolványt szerezni annak, aki naponta több mint 50 liter tejet akar Budapesten eladni?

A régi igazolványok december hó 15-én érvényüket veszítik.

A Vasárnap november hó 8-án megjelent 46-ik számában részletesen ismertettük a kormány új tejrövidletét. A rendeletben nyert felhatalmazás alapján Ivády Béla földmivelésügyi miniszter november hó 6-án rendeletet adott ki az ismertett kormányrendelet végrehajtása tárgyában.

A földmivelésügyi miniszter legelső sorban elrendeli, hogy az országban tejszarnoki, tejgyűjtőtelepi, tejkereskedelmi, illetőleg tejtermékeket feldolgozó vállalati ipar részére új iparengedélyt kiadni nem szabad. Kivételt képez az az eset, ha tejtermelő, illetőleg tejtermelők egyesülése (tejszövetkezet) kíván iparengedélyt szerezni, kizárólag a részükről termelt tej értékesítése céljából. Budapest területén azonban a termelők vagy a termelők egyesülése is csak akkor kaphat új iparengedélyt, ha a vállalat napi teljesítő képessége legalább 10.000 litert elér.

A miniszter a továbbiakban elrendeli mindazoknak a vállalatoknak felülvizsgálását, melyek már az eddig kiadott iparengedélyek alapján működnek.

Budapest, Budafok, Kispest, Pesterzsébet, Rákospalota és Újpest, továbbá Albertfalva, Cinkota, Csepel, Pestszentlőrinc, Pestújhely, Rákosszentmihály és Sashalom területén a tej forgalombahozataláért járó viszontelárusítói jutalék (tejszarnokok, fűszerezés, pékek stb. kapják!) nem lehet több, mint a budapesti tejvállalatok fiókjában kimért kannatej kicsinybeni árának 10 százaléka. A tíz százaléka be kell számítani minden bálninó, akár pénzbeli, akár természetbeni előnyt, melyet a nagybani eladó a viszontelárusítónak nyújt. Viszontelárusító tejet csak egy helyről szerezhet be. Budapesten a tej kicsinybeni eladásával november hó 30-ika után csak oly viszontelárusító (fűszerezés, tejszarnok stb.) foglalkozhatik, aki naponta legalább 25 liter tejet elad.

A Budapest székesfőváros által napi 50 litert meghaladó tejmennyiségre kiadott termelői igazolványok december hó 15-én érvényüket veszítik. Az a termelő, aki december hó 15-ike után naponta több, mint 50 liter tejet akar Budapest székesfőváros területén forgalomba hozni, új termelői igazolványt köteles szerezni. A termelői igazolvány megszerzése végett a földmivelésügyi miniszterhez kell kérelemmel fordulni. A kérelemben fel kell tüntetni a régi termelői igazolvány számát és keltét, a forgalomba hozni kívánt tejmennyiséget és azoknak a jegyzékét, akiknek a tejet a termelő eladni szándékozik, továbbá tartalmaznia kell a kérelmező oly nyilatkozatát, mely szerint magát a földmivelésügyi minisztérium ellenőrzésének aláveti. A kérelemhez még mellékelni kell a kérelmező gazdaságának fekvése

szerint illetékes járási gazdasági felügyelőség bizonylatát, mely szerint a kérelmező valóban termelő és tejjgazdasága a szükséges egészségügyi követelményeknek megfelel. A termelői igazolvány csak a tej eladására jogosít. (Pasztorözésre például más iparengedély kell!)

A fentiek nem vonatkoznak azokra, akik Budapest joghatóságán kívüli területen működnek és ugynevezett városi tejellátó iparengedéllyel bírnak; sem azokra a termelőkre, akik naponta 50 liternél kevesebb tejet kívánnak Budapest főváros területén forgalomba hozni. Ez az utóbbi két csoport továbbra is Budapest polgármesterének hatáskörébe tartozik; a napi 50 liternél kevesebb tejet forgalomba hozó termelő tehát eladásra jogosító igazolványát a székesfővárostól kapja.

Naponta 50 liternél kevesebb tejet a termelők csak lezárt kannákban vagy palackokban árusíthatnak, de csak megrendelésre, házhoz szállítva; nyílt piacokon és vásárosarnokokban azonban szabadon árusíthatnak.

Elretentő példa sofförök számára.

New-Yorkban, a legforgalmasabb utcakereszteséseken egyikén állította fel a városi hatóság elretentő példaként ezt az autórondesot, hogy a könnyelmű és örülten vágató sofföröket idejében észretéritse.

Beszámoló a „Faluszövetség” munkájáról.

A dunamenti csatorna-járlékok ügye a kunszentmiklósi járási értekezleten.

Markó Jenő, a kunszentmiklósi járás kitünő főszolgabírája és a Faluszövetség választmányi tagja, november hó 13-án járási tiszti értekezletet tartott, melyen a Szövetség központi kiküldöttje is megjelent. Az értekezlet a hivatalos ügyek letárgyalása után a dunavölgyi csatornájárlékok ügyével foglalkozott, leszögezve azt, hogy *kilencezer nagy- és kisbirtokos érdeke mulhatatlanul megköveteli, hogy a súlyos ártéri járlékok befizetését 1932-ig felfüggeszék.* Foglalkozott az értekezlet a szövetkezeteket ért támadásokkal is és egyhangulag megállapította, hogy a szövetkezetek a magyar falu gazdasági életének valóságos védőbástyái, amelynek megvédését és további kiépítését minden rendelkezésre álló eszközzel az illetékes tényezők támogatni fogják.

Az állatértékesítés nehézségeivel foglalkozott a szakályi fiókszövetség.

Súlyos helyzet előtt áll a szakályi fiókszövetkezet gazdaközönsege az állatárak nagymértvű hanyatlása következtében. E község *kitünő tájfajta lótenyésztéssel* foglalkozott. A legnagyobb szakszerűséggel tenyésztett lovakat messze földön ismerték, de különösen a hadseregek részére keresték. Az utóbbi időben teljesen elmaradtak a lóvásárlók, aminek következtében a gazdák legfőbb jövedelmi forrásuktól estek. Legutóbb a fiókszövetség ifjú Hervey János elnök, Réber Ferenc főjegyző hozzáállásai után és a központi kiküldött javaslatára elhatározta, hogy az olasz állatkereskedők figyelmét ismételtelen felhívják koalíciómunkra. Kumpert Lajos tanító indítványára a szövetkezeti termelés gondolatát fogják megvalósítani, mert csak ezen az uton remélik állatkereskedelmünk fellendülését.

A kartali földmunkások megsegítése az aszói járási értekezleten.

Az aszói járás jegyzői kara november hó 12-én tartotta meg szokásos tiszti értekezletét, amelyen különösen a *kartali földmunkások* megsegítésének ügyével foglalkozott. A Szövetség központi igazgatója ismertette a kartali földmunkások ügyét. Az egész járásban ez az egyetlen hely, ahol igen nagy a munkanélküliség és a napszámberék hihetetlenül alacsonyak. Az értekezlet kimondotta, hogy *illetékes tényezők útján másutt keres megfelelő munkaalkalmat a kartali földmunkásoknak.* Főrhenc Sándor községi jegyző a szövetkezetek gazdálkodásáról beszélt. Majd az értekezlet Sárkány Ernő volt főszolgabíró, országgyűlési képviselő érdemeit méltatta, aki a Szövetségnek is mindig támogatója és lelkes barátja volt.

A letenyei kiszázdák akarják bérbevenni Esterházy herceg ottani birtokait.

Az Esterházy hercegi birtokok bérbeadásával és az OFB útján házhelyhez jutottak ügyeivel foglalkozott legutóbb a *letenyei* járási értekezlet. Mindkét kérdést a Szövetség központi kiküldöttjének indítványára az értekezlet magáévá tette és elhatározta, hogy az *Esterházy hercegi birtokok új bérbeadása alkalmával a Szövetség útján felkéri az Esterházy-birtokok vezetését, hogy a kiadóknak birtokok bérleteit ne nagybérlőknek, hanem az ottani kiszázdáknak adja bérbe.* Együttal az értekezlet kéri a központot, hogy a házhelyvétel-árok leszállításának ügyében járjon el az OFB-nál. Czigány János dr. főszolgabíró megértő támogatása nagyban előmozdítja a járásbeli fiókszövetségek ügyeit.

Dobri, Felsőszemenye, Alsószemenye és Murarátka fiókszövetségeinek súlyos helyzete.

A zalamegyei fiókszövetségek helyzete igen nehéz, mert a bor elérteketlenedésével a lakosság nagyon elszegényedett. Ott tartanak, hogy Nagykanizsára beszállítva, literenként három és fél fillért kapnak a borért. Felsőszemenyén *Korenesi Endre és Kajtár István* plébános buzdíkolnak a fiókszövetségi tagok érdekében. Alsószemenyén és Murarátán újra megindult a fiókszövetség munkássága. *Vász István* murarátka fiókszövetségi elnök tevékenykedik a szövetség talpraállításáért érdekében.

Állatbiztosítási szövetkezetet létesít a nyircsaholyi fiókszövetség.

Népes értekezlet keretében beszéltek meg bajiakat az elmúlt héten a nyircsaholyi fiókszövetség tagjai. *Kursinckó Zsigmond* gör.-kath. lelkész hazafias beszéde után a központi kiküldött előadás keretében reámutatott az állatbiztosítási szövetkezetek fontosságára, amnél is inkább, mert a tagok ezirányban a kezdeményező lépéseket már megtették. A fiókszövetség tervbevette a *termények közös értékesítését*, továbbá egy tejtájtévköz és fölözóállomás felállítását. *Cservenyik István* indítványára a fiókszövetség érlyes lépésre készül a *kenderáztatás ügyében.* Ez a kérdés nagyon fontos, mert a saját hasznáiatukra szótt vászonanyagon kívül a község lakosai évente 30—40 ezer pengő értékű vászonanyagot adnak el.

Szövőtanfolyamot rendez a kocsordi fiókszövetség.

Káldy József rektor tanító vezetésével a fiókszövetség igen szép munkásságot fejtett ki a múlt esztendőben. Az idén a szövetség központi kiküldöttjének ajánlására ismét elhatározták, hogy a tagok részére *szövőtanfolyamot* rendeznek. Ezidre nyolcvanvan jelentkezők. A tagok vállalták a szaktanító élelmezését. A tanfolyam február-április hónapokban lesz. Ugyancsak megkezdtek a kukorica és a burgonya közös értékesítését. A kocsordi fiókszövetség a tél folyamán előreláthatólag igen szép munkásságot fejt ki.

Gazdasági előadások tartása a hevesi járásban.

Tömösváry János főszolgabíró elnöklete alatt, a november hó 12-én megtartott járási értekezlet foglalkozott mindazokkal az időszerű gazdasági kérdésekkel, amelyek a hevesi járás gazdaközöniségét érdeklik. A falusi közhangulat megjavítása és az értékesítési kérdéseinek megbeszélése után a járás vezetősége egyhangulag magáévá tette a Faluszövetség központi kiküldöttjének azt az indítványát, hogy a *Szövetség az őszi és téli folyamán a legnagyobb készséggel áll rendelkezésre a falusi közönység tanítása és oktatása ügyében.*

A hosszúhetényi fiókszövetség gyűlése.

A Szövetség *hosszúhetényi* fiókja november hó 14-én évnyitó gyűlést tartotta, amely egyszersmind az őszi, illetve a téli munka kezdetét is jelentette. A fiókszövetség vezetőségének teljes részvételével tartott megbeszélésen szóba kerültek mindazok a kérdések, amelyek a község polgárságát érintik. A faluszövetségi mozgalom szempontjából jelentős tünet, hogy a község a tulszervezettség miatt éles érdekarok színtere lett. A községben működik *Tüzoltóegyesület, Hadastyanok Polgári Társasköre, Ifjumunkások Egyesülete, Bányamunkások Szakszervezete, Levente Egyesület, Sport Egyesület, Faluszövetség,* amelyek szóttagolják a község társadalmát és megneghezítik az erők egyesítését. Ezek közül kétségtelenül a Faluszövetség a legtekintélyesebb szervezet, mintegy 130 taggal, akiknek körülbelül a fele tántorithatatlan és lelkes heve a faluszövetségi mozgalomnak. Közöttük elsősorban kell említeni *Bocz György* elnököt, *Radó József* titkárt, *Radó János* pénztárnokot, *Ács Sándor* könyvtárost, akik fáradhatatlanul munkálkodnak a fiókszövetség érdekében.

A megbeszélésen legerősebb panaszként az *állatárak katasztrófális esését, illetőleg az állatértékesítés csaknem teljes megakadását emlegették.* Annak ellenére, hogy Pécs tizenhét kilométerre van a községtől, amelynek vasútja és köves útja is van, mégis csak *harmad. és negyedáron lehet az eladásra kész haszonjóságot a múlt évi árákhoz képest értékesíteni.* Érzékenyen érintette a község gazdátársadalmát a pécsvidéki bányászatrújk is, amelynek következtében a falu lakosságának mintegy harmadát kitevő bányászok vásárlóképességének hirtelen elakadása erősen visszahatótt a mezőgazdasági termékek helyi piacára is. Rendkívül súlyosan nehezedik a községre a *hitközségi adó, amely a föld, ház és kereseti adó együttes összegének 52 százalékát teszi ki.* Ugyancsak alig elviselhető és egészen igazságtalan terhet jelent éppen a legszegényebb lakosságra nézve a *párber.* Általában a közterhek hatalmas megduzzadása az értékesítés teljes pangásával párhuzamosan a község gazdátársadalmát állandóan feszültl izzalomban tartja.

Két-három hétre lecsökkentik az Ausztriába irányuló marhakivitelünket.

Az *Egységspárt* ugynevezett agrárblokkja november hó 12-én farkasfalvi Farkas Géza elnöklésével ülést tartott. Farkas Géza elsőnek kijelentette, hogy a népszövetségi pénzügyi bizottság jelentésében lefektetett ugynevezett tanácsokkal az agrárblokk nem azonosíthatja magát, mert azok a magyar nemzet részére járhatatlan utat jelölnek meg. Elsősorban az a kötelességünk, hogy fennmaradásunkat biztosítsuk, hitelezőink érdekei csak azután következhetnek.

Ezután Marschall Ferenc rámutatott arra, hogy mezőgazdasági életünk tényezőit mely megdöbbenéssel töltik el azok a hírek, amelyek a magyar hivatalos köröknek Schüller osztrák kormánykiküldöttel a legutóbbi napokban lefolytatott tárgyalásairól kiszivárogtak. Az osztrákok állítólag olyan újabb és a fennálló szerződésnek csaknem teljes lebontását jelentő engedelmeket kértek tőlünk, amelyek a devizanehézségek miatt egyébiránt is súlyos helyzetbe sodort állatkivitelünk teljes meghiúsítását eredményeznék. Amikor Magyarország oly szerződésnek birtokában van, amely csak a jövő év júniusában jár le, felveti a kérdést, milyen jogcímen támaszthatnak az osztrákok rólunk szemben ilyen követeléseket?

Iványi Béla földmívelésügyi miniszter közölte, hogy az osztrák kormány valóban elküldte megbízottját Schüller osztrák tályfőnök személyében, hogy a magyar állatkiviteli konfingensok árszabályozása tárgyában megállapodást létesítsen. Schüller osztrák tályfőnök közölte, hogy az osztrák-magyar szerződés életbe lépése óta eltelt két hónap alatt az eredeti elgondolással szemben az osztrák behozatal rovására és a magyar kivitel előnyére olyan eltolódás állott be, amely tovább nem tartható fenn

és Ausztria kénytelen az eddigiektől eltérő új megállapodásokat létesíteni. Hivatkozott arra, hogy az osztrákok a mai alacsony állattarék emelését is szolgálmi kívánják, továbbá minden irányból csökkenteni akarják az állatbehozatalt. Amint ezt a célt elérik, a most átmenetileg lecsökkentett magyar kontingenst újabból megfelelően fel fogják emelni. A magyar kormány elvileg továbbra is csak az eredeti szerződés alapján áll ugyan, átmenetileg mégsem térhetet ki az elől, hogy legfőbb 2-3 vásár tartamára a magyar szarvasmarhakontingens esetleg lényegesen lecsökkentéssel, fenntartotta azonban egész határozottan azt a jogot, hogy ha az osztrákok elgondolása nem vezetne eredményre, új követelésekkel léphessen fel a magyar kiviteli kontingens újraszabályozása érdekében. A sertéskivitel Ausztriában az állatforgalmi iroda működésének megkezdésével szintén kontingentálatni fog valamennyi beviteli állammal szemben. A magyar kormány azonban azt a határozott ígéretet kapta, hogy a szerződésünk fennállása óta kivitt magyar sertés átlagmennyiségének megfelelően fogják a magyar sertéskontingens megállapítani; ez esetben sertéskivitelünk a tavalyi állapottal szemben nem fog lényegesen változást szenvedni. Követelte ezzel szemben a magyar kormány a szirkontingens megfelelő felemelését, ez a kérdés még tárgyalás alatt van. Az osztrák marhakivitel átmeneti nehézségeinek idejére a kormány egyidejűleg megtette a szükséges lépéseket, hogy szájai marhakivitelünk a mai 250 darabról újból 500 darabra emeltesse fel helenként.

Az értekezlet a földmívelésügyi miniszter választát tudomásul vette.

Kiss István méltányosságot kért az adóbehajtások terén.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház november hó 10-iki, keddi ülésén a miniszterelnök beszédéről (Lapunk mult heti számában ismertettük. A szerkesztő.), a Népszövetségi pénzügyi bizottságának és a 6-os bizottságunk jelentéséről kezdték meg a vitát.

Fábián Béla a népjóléti minisztérium vizsgálatának ügyét hozta a Ház elé. Ernst Sándor népjóléti miniszter válasza után Gratz Gusztáv szólalt fel, aki hangsúlyozta, hogy egyetlen rendszer nyakába varrni a felelőséget a gazdasági válságról: igazságtalanság. A bajok legfőbb okát a trianoni békeszerződésben kell keresni. Egész politikánkat mezőgazdaságunk helyzetének megjavítására kell beállítani.

Gratz Gusztáv beszéde közben Bethlen István gróf jelent meg a teremben. A volt miniszterelnököt a szociáldemokraták nagy lármával fogadták, az egységspárti képviselők pedig a tüntetésre tapsviharral válaszoltak.

A vita további folyamán Zichy János gróf szólalt fel, a Keresztény Gazdasági és Szociális Párt részéről. Azt fejtegette, hogy a mult kormány gazdasági és takarékosági téren mulasztásai vannak. Az új kormánynak őszintén ki kellene jelentenie, hogy gyökeresen meg akarja változtatni a volt kormány rendszerét, illetőleg magasabb erkölcsi alapra kell helyezkednie.

Turchányi Egon csatlakozott Zichy János gróf felfogásához, majd Kornis Gyula hangsúlyozta, hogy a Zichy János által kívánt magasabb erkölcsi alaphoz hozzátartozik az a politikai erkölcsi is, hogy ne forduljon most a volt kormányrendszer ellen az a párt, amely állandóan kormánytámogató volt és így osztania kell a felelősséget. Hangsúlyozni kívánja, hogy az előző kormány több, mint százmillió pengőrt költött szociális intézményekre. A 6-os bizottság jelentésével kapcsolatban utalt arra, hogy kulturális és szociális kiadásaink további csökkentésére nem nyílik alkalom.

A november hó 11-iki, szerdai ülésen Sándor Pál kijelentette, hogy nem állítja, hogy a jelenlegi szomorú helyzetért kizárólag a volt Bethlen-kormány felelős. Bizonyos azonban, hogy másként állnánk, ha a volt kormányban több előrelátás lett volna. Az országnak semmi haszna nem lenne abból, ha a volt

kormányt vád alá helyeznék. Minden magyar embernek kötelessége összefogni, hogy az országot megmentse.

Váry Albert szerint a közvélemény sokszor szeszélyes, igazságtalan és könnyelmű bíró; hamar elfelejt érdemeket, amelyeket tegnap még magasztalt. Elfelejtjük, hogy az elmúlt tíz év az alkohol korszaka volt.

Lázár Miklós szerint egymillió négyszázezer földműves él az országban a legnagyobb nyomorban. Földreformra, termelési és szövetkezeti reformra van szükség.

Farkas Elemér hangsúlyozta, hogy a maga részéről a legkövetesebb mértékben viseli a felelőséget azért, amit a volt kormány az elmúlt tíz év alatt tett. Le kell szállítani a külföldi fizetéseket évi 100-150 millióra, a 300 millió helyett. A Nemzeti Banknak meg kell keresni a módokat arra, hogy a fizetési eszközöket 500 millió pengővel szaporítsa. Ez nem volna infláció. Bizik a kormányban, hogy mindent elkövet a gazdasági válság enyhítésére.

Gál Jenő felszólalása után Bessenyei Zénó hangsúlyozta, hogyha Zichy János gróf tíz esztendőn keresztül támogatott egy kormányrendszert, vállalja is a politikai felelőséget és ne igyekezzék kibujni alóla. Nem méltó, öntudatos és lelkiismeretes politikushoz: odadobni magát a népszerecsőg áradatába, mint üres dugó. A népszövetségi jelentéssel kapcsolatban azt kívánja, hogy a külföldnek őszintén és becsületesen meg kell mondani, hogy adósságainkat megfizetni nem tudjuk. Kamatozókéntes-ről kell tárgyalásokba bocsátkoznunk. Károlyi Gyula gróf miniszterelnök személyét a legalkalmasabban találja arra, hogy az országot a mai nehéz viszonyok között a válságból kivesse.

Eckhardt Tibor a népszövetségi jelentésben aggodalommal látja, hogy a hitelezők egyoldalú álláspontja jutott kifejezésre. Szükséges volna, ha mi, az adósok is, kifejtetnők álláspontunkat.

Az interpellációk során Kenéz Béla kereskedelemügyi miniszter válaszában azt hangsúlyozta, hogy a kormány a legerélyesebb eszközökkel véget vet a visszaéléseknek, ha valamelyik kártel veszélyezteti az ország érdekét. A nyersanyagellátással kapcsolatban azt a kijelentést tette, hogy tárgyalások folynak árucserereformálom érdekében.

Iványi Béla földmívelésügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy a minisztertanács legutóbb 4000 vagon gabonát jutott a földmívelésügyi miniszternek, hogy azt ossza ki a falvak inségesei között. A kiosztási akció már megkezdődött.

A november hó 12-iki, esütörtöki ülésen Fenyő Miksa azt fejtegette, hogy egyetlen megoldásnak azt tartja, ha termelésünket tíz százalékkal emeljük. Néhány esztendő céltudatos munkájával eredmények érhetők el. *Kozma Jenő* szerint az ellenzék csak kritizált, de komoly indítványt nem tett. A *Bethlen-kormány* igen nagy munkát végzett tíz esztendőn keresztül. *Órffy Imre* azt hangsúlyozta, hogy az elmúlt időszak, minden kifogással szemben, építő korszak volt és ha követték el is hibát a gyors építés hevében, tiszta lelkiismerettel áll a nemzet és a világ ítélőszéke előtt. *Óstör József* azt hangsúlyozta, hogy a jövő fogódnit arról, hogy a volt kultuszminiszter iskolaépítő politikája helyes volt-e. *Hunyady Ferenc* gróf szerint fizetési készségünk nem terjedhet túl a fizetési képesség határán. Külföldi adósságainkat árúval kell fizetni.

A november hó 13-iki, pénteki ülésen Jánossy Gábor megemlékezett a trianoni békeszerződés tízéves évfordulójáról; majd *Fellner Pál* hangsúlyozta, hogy a mai válságos helyzetben nem lehet olyan megoldást találni, amellyel egyik napról a másikra ki lehetne kerülni a válságból. Nem kívánja a kötelezettségek nemteljesítését, de a mai viszonyok között meg kell állapítani, hogy milyen mértékben és milyen feltételek közt fizethetünk a külföldnek. *Krúger Aladár* az adóhátralékok részére november hó 16-ig megállapított kedvezményes kamatfizetési határidő kitolását kérte. *Pallavicini György* öngóf a magyarorszári vámuinói mellett szólalt fel. Sürgette a titkos választójogot és a törvényes magyar királyság helyreállítását. Végül a francia barátság mellett érvelt. *Andaházy Kasnya Béla* szerint erőszakosság volna, ha a mai gazdasági helyzetért kizárólag a múlt kormányt okolnák. *Eckhardt Tibor* feleslegesen tartja, hogy külföldi tartozásaink kamatait idegen pénzben fizessük.

A Ház november hó 14-én, szombaton és november hó 16-án, hétfőn nem tartott ülést.

Törvényjavaslat egyes vármegyék területváltásáról.

Vitéz *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter a képviselőház november hó 10-iki ülésén törvényjavaslatot terjesztett be „egyes vármegyék területváltásáról”. A törvényjavaslat értelmében *Szeremle* községet Pest vármegyéből közigazgatásilag *Bács-Bodrog* váremyéhez csatolják, *Vác* határában lévő *Alsó-bécs* és *Szűgyi* pusztákat pedig Pest megyéből Nógrád és Hont közigazgatásilag egyelőre egyesített megyébe olvasztják be. *Balinka* községből a földbirtokrendezés során *Bakonyeserje* lakosainak juttatott három különálló, összesen 123,9 katasztrális hold területet *Fejér* megyéből *Veszprém* megyéhez kíván csatolni a belügyminiszteri törvényjavaslat.

Az Egységspárt értekezlete.

Az Egységspárt november hó 9-én értekezletet tartott, melyen elsőnek *Pesthy Pál* üdvözölte *Marton Bélát*, a párt *Albert-írsán* megválasztott új képviselő tagját, majd azt fejtegette, hogy az ország mai nehéz helyzetében a politikai életben szükség van az ország sorsát további időkre is biztosítani szilárd állandó pontra. Ezt pedig más nem adhatja meg, mint a kormányzópart összefogása.

Ezután *Váry Albert* hangoztatta, hogy a magyar parlamentáriszmsnak és az országnak az az érdeke, hogy egységes, erős és öntudatos többség legyen a parlamentben. Az elmúlt kormányzatnak egy romokban hevert nemzetet kellett újjáépíteni és ezt a feladatát el is végezte. Ma a külföldön sincsenek jobb viszonyok. Németország és Ausztria például sokkal nehezebb viszonyok között van. A pártnak, amelyben Magyarország minden társadalmi osztályából jelentékeny számú kiválóság foglal helyet, a jövőben szintén optimizmussal, eszményeinek hű szolgálatában és emberileg lehetséges legjobb tehetsége szerint kell szolgálnia a kibontakozás utját.

Most *Dési Géza* mutatott rá arra, hogy azok a bajok, amelyek Magyarországot is oly nehéz helyzetbe sodorták, a győztes államokban is mutatkoznak. Bármilyen nehéz helyzetbe is jutotunk, nem veszhetjük el hitünket az igazság erejében és *Borah*

szenátornak, Mussolininak és MacDonaldnak szavaiból a jobb jövő ígérete ínt felénk. A szebb jövőt azonban csak összetartással és egységgel tudjuk elérni.

Meskó Zoltán felhívta a párt figyelmét, hogy a községi jegyzők és felekezeti tanítók egy része nem kapja pontosan fizetését. *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a kormány ezt a kérdést a maga teljes komolyságában vette kezébe és rendelettervezetet készített, amelynek célja az, hogy a községi alkalmazottak fizetését minden körülmények között biztosítsa.

Petri Pál államtitkár a kultuszminiszter nevében válaszolva utalt arra, hogy a felekezeti tanítók legfőbb illetményeiknek csak egy kis részét nem kapták meg némely esetben, még pedig illetményeiknek azt a részét, amelyet az illető egyházközségnek kellene fizetni. Tudomása szerint szándékosan helyen van nehézség az illetmények kifizetésével, de itt is a tanítók illetményeik körülbelül 80–90 százalékát megkapják.

Az agrárblokk a méltányos adóbehajtásért.

Az Egységspárt ugynevezett agrárblokkja felkérte a pénzügyi kormányzatot, hogy mindazon törvényhatóságok, városok és községek területén, amelyeknek mezőgazdasággal foglalkozó lakossága az utóbbi években elemi károsodást szenvedett vagy rossz termés által sujtatott és ahol ezekfolytán nagyobbmérvű inszégáció megindítása vált szükségessé, az adóbehajtás rendszerét a legméltányosabb kimélet elve alapján gyakorolja. Felkérte a pénzügyi kormányzatot, hogy e vidékeken hiatalból rendelje el a több éven át felszaporodott adók és illetékek újabb megállapítását és rendezését és egyénienkénti vizsgálat alapján érvényesítse mindazon kedvezményeket, melyeket a fentidézett törvény szellemének megfelelően gyakorolhat.

Meghosszabbították az adóamnesztiát.

A kormány rendeletet adott ki, mely szerint a november hó 16-áig engedélyezett kedvezményeket a kormány ez év végéig meghosszabbítja, vagyis, akik adóhátralékaikat legkésőbb december végéig kiegyenlítik, azoknak, ha november végéig fizetnek, ugy 3 százalékos, ha decemberben fizetnek, ugy 6 százalékos késedelmi kamatot számítanak.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Jugoszlávia választott. Az elmúlt héten zajlottak le Belgrádban a képviselőválasztások, amelyek természetesen a kormány győzelmével végződtek, mert csakis *Zsvikovic*s tábornok, miniszterelnök listájára lehetett szavazni. Egy angol lap a választást „választási komédiának” nevezi, melyet azért rendezett a jugoszláv diktatura, hogy a bizalmatlan külföldi tőkét meggyőzze a mai uralom népszerűségéről. Hasonlóan írnak az olasz lapok is.

MacDonald angol miniszterelnök egy legutóbb elmondott beszédében erőteljes szavakkal szállott sikra Európa politikai békéjének megteremtése mellett. Minden országnak engedményeket kell tenni — mondotta — egyébirán azért, mert ellenkező esetben a világ helyzete még sulyosabb lehet, amit végre a teljes összeomlás és forradalom követ. Egyik nemzet sem tulajdoníthat több értéket saját létét és szabadságát biztosító politikai megegyezésnek, mint a többi.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

Ravasz László tízéves jubileuma. *Ravasz László* dr., a dunamelléki református egyházkerület püspöke a napokban ülte püspökké választásának tízéves évfordulóját. A jubiláló püspököt az egyházkerület közgyűlésén melegen ünnepelték. Az egyházkerület tagjai nevében *Teleki József* gróf, majd pedig *Kiss Zsigmond* esperes emlékeztek meg a jubiláló főpásztor érdemeiről. A közgyűlés során *Ravasz László* püspök betervezte az egyházkerület évi jelentését, amelyet a közgyűlés egyhanguan elfogadott.

Eredeti

The Whitworth kerékpárok

Central-Bobbin varrógépek. Gramofonok és rádiók kényelmes részlete. Alkatrészek nagyban árbán. Friss külsők P 5.80-tól, belsők P 1.80-tól, lánc P 2.80-tól, stb. Nagy javítóműhely. 1000 képes árjegyzék ingyen.

Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-kört 3/v.

Uj gazdasági főtanácsos. *Horthy* Miklós Kormányzó Ur a földművelésügyi miniszter előterjesztésére csicserei *Ormos* Zsigmond főerdőtanácsosnak a hazai erdőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a *magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozta.*

Trianon évfordulója. November 13-án volt a trianoni békeszerződés beiktatásának emléknapja, amelyet a magyarországi mindvégig legmélyebb gyásszal ül meg. 1920 november 13-án az első magyar nemzetgyűlés a külső kényszerítő körülmények hatása alatt egyhangú tiltakozással törvénybeiktatta a trianoni békeszerződést. A Magyarországra kényszerített embertelen szerződés gyásznapját az ország minden községében és városában a *Revíziós Liga* felkérésére mély gyásszal ünnepelte meg az ország népe. A középületeken mindenütt gyászlobogó lengett s a keresztény templomok harangjai délelőtt öt percen át zúgtak Trianon emlékére. Budapesten a székesfőváros törvényhatósága a szomorú napon táviratban üdvözölte *Borah* amerikai szenátort, a magyar béketörvények meggyőződéses szószólóját.

Hol van a gyermekefelnevelő hivatal? A gyermekefelnevelési központi irodája Budapesten, VIII. ker., Gyulai Pál-u. 9. szám alatt található. Az iroda az ország bármely részéről jövő örökbefogató jelentést és örökbefogadási kérelmet nyilvántartásába vesz. Örökbefogató gyermekek és örökbefogadó nevelőszülők számára minden szerdán délelőtt 10 és 12 óra között ismerkedőt tart az iroda s válaszbélyeggel ellátott levelekre szívesen válaszol.

Ítélet a Vay-pörben. Több héten át tartó tárgyalás után hirdetett ítéletet a budapesti büntetőtörvényszék *Vay* Kázmér belügyminiszteri tanácsos és társainak perében. Mint ismeretes, az ügyészség *Vay* Kázmért, továbbá *Haltasy* Géza és *Cziller* Antal építésszeket, *Klauschek* Rezső miniszteri osztálytanácsost és *Littke* Kázmér építési vállalkozót a belügyminisztériumi építkezésekkel kapcsolatban bizonyos szabálytalanságokkal vádolta. A bíróság hosszas tárgyalás után *Vay* Kázmért az ellene felhozott vádak alól felmentette, ugyanakkor felmentette *Haltasy* Gézát és *Cziller* Antalt is. A törvényszék *Littke* Kázmér megvesztegetés vétségében mondogta ki bűnösnek és tízenegy hónapi fogházra ítélte. *Klauschek* Rezső osztálytanácsost vesztegetés miatt nyolc hónapi fogházra és hivatásvesztésre ítélte a bíróság. Az ügyész a felmentések miatt felelősséget jelentett be, *Vay* Kázmér pedig a felmentő ítélet indoklása miatt felelősséget.

Kitüntetett mezőgazdasági munkás. *Ivány* Béla földművelésügyi miniszter *Szilágyi* István gazdasági cselédet, aki ötven éven át szolgált az *Esterházy* hercegi uradalomnál, továbbá *Gréger* János gazdasági cselédet, aki hatvanhat évig szolgált az *Esterházy* uradalomban, pénzjutalommal és elismerő oklevéllel tüntette ki. A miniszter kitüntetését a kapuvári népklubban szép ünnepséggel köztét adta át *Ghiency* Ödön főszolgabíró. *Esterházy* Pál herceg *Szilágyi* Istvánnak házhelyet adományozott, *Gréger* Jánost pedig pénzjutalommal tüntette ki.

Hatvanézer pengő örökölt Madaras község. *Kiss* József dr. volt bácsalmási ügyvéd végrendeletében vagyonának felét *Madaras* községre hagyta azzal, hogy az örökségen a község árvaházat építsen. A nagylelkű adományozó rendelkezése alapján a község ingatlan vásárolt, hogy felépíthesse az új árvaházat.

Ítélet a mezőkövesdi terménykereskedő családi ügyében. A miskolci törvényszék három napos helyszíni tárgyalás után, amely alkalommal mintegy kétszáz tanur hallgatót ki, november hó 15-én ítélezett *Farkas* Gáspár mezőkövesdi terménykereskedő és felesége bűnügyében. *Farkas*, mint ismeretes, több gazdálkodót károsított meg gabonaszpekulációi révén. A bíróság *Farkas* Gáspárt csalás és sikasztás vétsége miatt egy évi és három hónapi börtönbüntetésre ítélte. *Farkas* Gáspárnét a bíróság felmentette. Az ítélet jogerős.

Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József” keserűviz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendes bélműködést biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a „Ferenc József” víz sziv- és idegbajzosoknak, vese- és cukorbetegeknek, valamint közsvényben és csuszban szenvedőknek is nagyon jót tesz s ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. A „Ferenc József” keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A Magyar-Lengyel Kereskedelmi Kamara október hó 22-én, fennállásának tizedik évfordulóján, jubiláris gyűlést tartott. Ez alkalommal a lengyel kormányfő megbízásából a lengyel követ átvittotta dr. *Staub* Elemér ny. államtitkárnak, a Mezőgazdasági Kiviteléi Intézet vezérigazgatójának, valamint *Mauthner* Alfréd kir. gazdasági főtanácsosnak, a *Mauthner* magtermelő és magkereskedelmi r.t. vezérigazgatójának a „Polonia Restituta” rendjel parancsnoki keresztjét.

Halálos autószerencsétlenség Ujpest határában. November 11-én délután halálos autószerencsétlenség történt Ujpest határában, a Dunakeszi felé vezető országúton. *Schmidt* István dr. ügyvédjelölt Budapestről oldalkocsis motorkerékpárján Vác felé haladt, amikor Ujpest és Dunakeszi között az egyik éles kanyarodónál szembe találkozott az ujpesti *Bartos* fuvarozóvállalat teherautójával. A teherautó soffitörje fűkezett, de az autó sikos uton nem bírt megállni, keresztbe fordult az országúton és teljes erővel összeütközött az ügyvéd kerékpárjával. A motorkerékpár oldalkocsijában ülő *Zakál* Dénesné kiesett a motorkerékpárból, míg az ügyvéd a motorral együtt árokba zuhant és szörnyethalt. *Zakálné* az összeütközés alkalmával súlyos sérüléseket szenvedett s a mentők halálukolva vitték az ujpesti kórháza, ahol néhány óra múlva belehalt sérüléseibe.

Visszanyeri fiatalkori eredeti hajszinét, ha az „IBIS” keleti hajfijító regenerátort használja. *Okvetlen próbálja meg 5—6 nap alatt bajuszának, szakállának visszaadja eredeti természetes színét.* Itt az a fődolog, hogy nem festék, nem ártalmas. A hajhagymát életre kelti és a haj eredeti színét nyeri vissza. Például, ha valakinek szőke haja volt, az szőke lesz, ha barna volt, barna lesz és így tovább. Tegyen egy próbát és rendeljen egy üveggel, hálás lesz érte. A *Vasárnap*-ra való hivatkozás mellett, kedvezményben részesül. Megrendelhető: *Vellner Herkules-drogéria*, Budapest, Kálvin-tér 5. szám. Postai csomagokat utánvét mellett szállít.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC

Az Országos Gazdasági Munkaözvetítő Iroda (M. kir. földművelésügyi minisztérium, Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11.) közlése szerint a következők

keresnek munkást:

Wechsler József főmérnök keres Barcikára (Borsod vm.) azonnali belépésre egy a kertészet minden ágában jártas kertész, aki maga is dolgozik. Jelentkezés írásban, fizetési igények megjelölésével és bizonyítványmásolatok csatolása mellett. — *Fohn* Márton keres 20 katasztrális hold dimnyészethez egy szakértő feles kertészt. Üveg és rámak vannak. Cim: Monostorpályi, Bihar vm. — *Snapper* Péter keres kápolnásnyvci (Fejér vm.) gazdasága számára azonnali belépésre egy női len gazdasági cselédet, ki gyümölcsfák ápolásához ért. Jelentkezés: Budapest, V., Dorottya-utca 14., földszint 4. — Éves bizonyítványokkal rendelkező feles virágkertes kerestetik 3 kat. holdra azonnali belépésre. Jelentkezés: Budapest, I., Zenta-u. 5. I. l. — *Fodermayer* Vilmos p. erdész keres azonnali belépésre egy 40—50 év körüli magános, józan és munkabíró kocsist, ki a gazdasági dolgokhoz ért. Fizetése évi 300 pengő, ételmezés, mosás, varrás. Keres továbbá egy 50 év körüli magános mindeneszt, ki a gazdasági munkákhoz, marhák-sértésekhez ért. Fizetése évi 200 pengő, ételmezés, mosás, varrás. Jelentkezés személyesen vagy írásban *Vértes-Tolna*, u. p. Tardos, Konárom vm. Vasutállomás Tatatóváros.

Ki jár ma már ősz fejjel?
Okvetlen próbálja meg! 5—6 nap alatt
ŐSZ HAJÁNAK, bajuszának, szakállának visszaadja eredeti természetes „IBIS” keleti hajfijító regenerátort használja!
Nem festék, nem ártalmas. Egy üveggel 1.20, 1.60 P.
Postai csomagokat utánvét mellett azonnal küldünk.
Főraktár: **VELLNER Herkules Drogéria,**
Budapest, Kálvin-tér 5. sz. Telefon: Aut. 847—80.

A SÁTÁN

▼ REGÉNY

▲ IRTA: DIVÉKY ISTVÁN.

(10-ik közlemény.)

Vagy ötven lépést tett a folyosóban, amikor beleütközött a falba. Ebből megtudta, hogy a földalatti alagút éles szögben megtörik.

Halvány derengést vett észre s ebben a derengésben egy emberi alakot látott maga előtt vagy husz lépésnyire.

Pat hiúzzá változott. Az indiánt is megszegényítő nesztelenséggel osont előre s amikor a háttal álló sötét alakhoz ért, meglendítette a víztől sulyos kötelet és lecsapott az alakra.

Az hangtalanul omlott össze. Pat elégedetten hajolt föléje. Sötét volt, egészen az arcába kellett hajolnia, hogy megfigyelhesse vonásait s ekkor Pat csaknem felkiáltott meglepetésében... A mesteri ütással leterített alak — Jimmy volt.

— No, ez szép história, — bosszankodott a detektív. — Éppen azt az embert ütöm le, aki a segítségemre lehetett volna...

Egy kissé azonban szöveget ütött a fejében az a gyanu, hogy Jimmy is az ellenségeivel tart. Hiszen mi dolga lehetett volna itt, ha nem az, hogy sirtálló legyen?...

Valami azt sugta azonban, hogy Jimmy igaztalanul került érintkezésbe az ázott kötéllel. Meg kellett várni, amíg visszanyeri eszméletét. Ez pedig nemsokára meg is történt: Jimmy megmozdult, sóhajtott egyet, azután a fejéhez emelte a kezét.

— Az ördögbe is... — suttogta — miféle pokolfajzatja lehetett az átkozott...

— Az ördögbe is... — suttogta Pat — én voltam az. — Ki ez az én? — kérdezte Jimmy s felnyitotta a szemét.

Pat az arcába hajolt. — Nem ismered meg?

— Áh... Ön az... Mester? — rebhent el az eszmélő ember ajkáról az örömteli szó. — No, ez igazán furcsa história. Alaposan helyben hagyott... Pedig éppen azon törtem a fejem, hogy hogyan segíthetnék... Meg akartam szabadítani... és tessék... knock autolt.*)

— Bocsáss meg, fiam... Nem ismertelek meg... és beláthatod, hogy nem volt időm a gondolkozásra...

— Alapos ütés volt... Még most is érzem... — Bocsáss meg, Jimmy fiam.

— Egy feltétellel, mester, — mondta Jimmy, némi töprengés után.

— Minden feltételt teljesítek, ha ez feledteti a fájdalomadat. Nos?

— Fogadjon meg társának, segítójének... — Örömmel fiam! Itt a kezem! Boldog vagyok! De hogy jutottál erre az elhatározásra?

Jimmy megtapogatta a fejét. — Hát... aki így tud útni, amellet boldogság lehet szolgálni...

*) Leültött.

Világhírű Hicó gyermekkocsik nagybani árban, bőrdalás, ernyővel sülyeszthető P. 48.—
faoldalás, ernyővel sülyeszthető P. 65.—
angol modern kocsi P. 75.—; 80.—; 90.— 95.—
játék babakocsi erős sport P. 5.— 6.—
játék babakocsi ernyővel P. 9.— 10.80
finom babakocsi P. 17.—

gyermektricikli, 3-5 éves gyermekeknek, elől nagy kerékkel, állítható nyereggel, kisebb P. 15.—, nagyobb P. 17.—
gyermekautó, piros vagy fehér színben, párnázott P. 40.—
láncfajással P. 50.—

Nagy javítóműhely, képes árjegyzék ingyen.

Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 3/v.

— No, ez alapos indok! — nevetett a detektív. — Társammá fogadlak. Most hát jóban, rosszban együtt leszünk.

Kezet szorítottak.

VIII. Fejezet.

A Sátán nyomában.

Egy órával később Pat és Jimmy már a csillagos égben gyönyörködhetett. Aránylag könnyen lopózhattak ki a földalatti folyosóról, ugylátszik, hogy a Gyeheknában tanyát vert banditák távol voltak, a hátrahagyott örök pedig elbóbiskoltak.

Szerencse volt, hogy Jimmy is egyike volt az öröknek, mert így kockázat nélkül az ég alá vezethette mesztérét, Patot.

A Hudson partján a detektív nagyot lélegzett, azután kissé megnyult arccal vizsgálta rongyokban lógó ruháját

— No, nem baj, — legyintett később — így legálább bizalomragerjesztőbb figurám van az alvilágban.

Jimmy vigyorgott. Valóban, Pat olyan ágrólszakadt toprongyos alak volt, hogy akármelyik gonosztevő elgyönyörködhetett volna benne.

— Pihenjen, mester... — kérlette Jimmy. — Ráfér, ezt nem tagadhatja...

Pat elmosolyodott.

— Pihenni? Éppen eleget pihentem ott a pincében... — A pincében? De hiszen ott kétségbeesett harcot kellett vívnia az életéért.

— De nem dolgozhattam az „ügyben“. Ez pedig naplopás nálam. A naplopás pedig: pihenés.

(Folytatjuk.)

VÁSÁROK JEGYZÉKE

November hó 22-én, vasárnap.

Nincsen vásár.

November hó 23-án, hétfőn.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Bácsalmás (sertés-vásár bizonytalan), Győr, Kerta (sertés-vásár bizonytalan), Kiskomárom, Mezőkövesd, Paks, Tarcal, Tiszatarján, Vámospércs. — Ló, marha- és sertésvásár: Felsőreg, Kalocsa, Szécsény.

November hó 24-én, kedden.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Adony, Mihályi, Szentgál, Szombathely. — Kirakodóvásár: Felsőreg, Kalocsa, Szécsény. — Ló- és marhavásár: Mezőkomárom.

November hó 25-én, szerdán.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Csapod, Csökölly (sertés-vásár bizonytalan), Dombóvár, Egervár, Felsőseged (sertés-vásár bizonytalan), Igal (sertés-vásár bizonytalan), Mány, Szentantalfa, Vásárosmiske (sertés-vásár bizonytalan). — Kirakodóvásár: Szombathely. — Marha- és kirakodóvásár: Nagycsákány.

November hó 26-án, csütörtökön.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Bodrogkeresztur, Dég, Tiszalök, Törökkoppány (sertés-vásár bizonytalan).

November hó 27-én, pénteken.

Ló marha, sertés- és kirakodóvásár: Szentes, Veszprém.

November hó 28-án, szombaton.

Ló, marha, sertés- és kirakodóvásár: Apátfalva. — Kirakodóvásár: Szentes.

REJTVÉNYEK

TANÁCSADÓ

1. Szórejtvény.

hidrogén hamis háboru
(- h)

(Beküldte Seres Béla Kunágotáról.)

2. Szórejtvény.

párolog **T** **gyomor**
(-n) **fűd**
sziv
(-v)

(Beküldte Kalmár József Jászberényből.)

3. Szórejtvény.

(Beküldte Szücs János Perekedről.)

4. Szórejtvény.

király király király

(Beküldte Jenei Sándor Soltról.)

5. Szórejtvény.

(Beküldte Békefi László Zalatokpányból.)

6. Szórejtvény.

E E
E
E E
É
testrészt

(Beküldte ifj. Cs. Nagy József Bárdibükkről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával az 51-ik számban közöljük.

A 45-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Hajtóvadászat.** 2. Közmondásrejtvény: **Emberé a munka, Istene az áldás.** 3. Szórejtvény: **Csüttörtök.** 4. Szórejtvény: **Égbotolat.** 5. Szórejtvény: **Felesleges.** 6. Szórejtvény: **Rákóczi Ferenc.**

Helyesen megfejtették: Tóth Ilonka, Bánfy Gyula, Keekés Béla, Gábor Ildikó, Szobényi Gizzi, Gachal Annuska, Varga László, Erdélyi Margit, Kovács Ilona, Nagy András, Benedek Józsa, Kiss János, Tóth József, Kerekés István, Nagy Antal, Szőke Pál, Fekete János, K. Nagy János, Kovács József, Kolbenheyer Edit, Idei Juliska és Idei Irma, Szabó László, Horváth Zoltán, Virág Mihály, Farkas József, Kertész István.

Jutalomkönyvet nyertek: Kolbenheyer Edit (Galgagyörk), Kovács János (Kisújszállás), Erdélyi Margit (Kisújszállás), Bánfy Gyula (Füveny) és Kovács József (Csurgónagymarton).

A 46-ik számban közölt rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

Kérdés: Szakács szeretnék lenni, hová forduljak, ahol kitanulhatnám a mesterséget? (K. N. Kisújszállás). — **Felelet:** A szakácsmesterséget legjobban valamelyik nagy szálloda konyhájában tanulhatja meg. Írjon a következő címekre és érdeklődjön meg, hogy van-e felvétel. Astoria-szálló Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 19; Britannia-szálló, Budapest, VI., Teréz-körút 39; Carlton-szálló, Budapest IV., Mária Valéria-utca; Debrecen-szálló, Budapest, VII., Rákóczi-ut 88; Nemzeti-szálló, Budapest VIII., József-körút 4; Park-szálló, VIII., Baross-tér 10; Erzsébet királyné-szálló, IV., Egyetem-utca 5. szám stb.

Kérdés: 1. Hol lehet vajgyártási tanfolyamot végezni? 2. Hol tartják a tejfőző tanfolyamot? (T. P. Berkesd). — **Felelet:** 1. A magyar királyi vajmesteri iskola Pusztafáncon van (Vas megye), felvételt végtet ide kell fordulni. A kistejgyűjtő és főző tanfolyamokat a magyar királyi földművelésügyi minisztérium rendezti időszakonként. A tanfolyam helye Pesterzsébet, Török Flóris-utca 12/a szám. Felvételt végtet a földművelésügyi minisztériumhoz kell fordulni.

Kérdés: Vagyontalan bérlő vagyok s kilenczzer korona hadikölcsönkötvényem van. Hová forduljak, hogy valamiféle segítyezésben részesítsenek? (M. M. Rétság). — **Felelet:** Ha hadikölcsön ősjegyző, úgy kérelmével forduljon a magyar királyi népjóléti és munkaügyi miniszter urhoz, Budapest, II., Lánchid-utca 2.

Kérdés: Hol lehet kapni Budapesten a kaucukhoz hasonló ugynevezett impregnált gallért? (B. Z. Cellőmők). — **Felelet:** A Viktória gallérüzemben, VIII., Rákóczi-ut 57/b.

Kérdés: Hogyan kaphatom meg a lapjokban hirdett „Szibéria a nagy temető” című könyvet? (9144. számú előfizető, Besenyszög). — **Felelet:** Egy pengő előzetes beküldése ellenében. A kért könyvet utánvétellel nem küldjük. A második könyv nem kapható.

Kérdés: 1. Környékünk hizott sertéseit élve és levágva szeretnénk értékesíteni. Melyik budapesti céghez forduljunk? 2. Szeretnénk esetleg a sertéseket Bécsben, vagy Prágában eladni. Kihez forduljunk? (K. I. Nagycsahony). — **Felelet:** Irjanak a következő budapesti henteseknek és sertésbizományosoknak: Schmidl Dániel hentesárugyár IX., Ranolder-utca 17., Szigeti József nagyvágó IX., Gubacsi-ut 6., Brauch részvénytársaság IX., Mester-utca 29., László Lajos és Gyula VIII., Német-utca 21. szám. Zlatarics Mihály sertésbizományos IX., Gubacsi-ut 6. szám stb. A bizományosok utján szállíthat Bécsbe és Prágába. A cseh fővárosban a sertésvásárlással foglalkozik többek között M. Kominik bizományos, ennek címe: Praha—Bubna. A külföldre való sertéseladásról ingyenesen tájékoztatót kaphat a Magyar Mezőgazdasági Kivitel Intézet-től Budapest V., Rudolf-rakpart 6.

Kérdés: Lesz-e az idén is baromfi és galambkiállítás? (N. J. Bakonytanási). — **Felelet:** Igen, a tenyésztésvásár telepen megrendezik a baromfi és galambkiállítást. Tájékoztatót kérhet a Baromfitenyésztők Országos Egyesületétől Budapest IX., Üllői-ut 25. szám.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATŐZSDE

(Fővárosi árak november hó 16-án.)

KÉSZÁRUPIAC

Buza, tiszavideki, 77 kg-os 10.70—11.15, 78 kg-os 10.85—11.30, 79 kg-os 11—11.45, 80 kg-os 11.10—11.50, felsőtiszai, 77 kg-os 10.35—10.55, 78 kg-os 10.50—10.70, 79 kg-os 10.65—10.85, 80 kg-os 10.70—10.90; fejemregyel és dunántúli, 77 kg-os 10.40—10.60, 78 kg-os 10.55—10.75, 79 kg-os 10.70—10.90, 80 kg-os 10.75—10.95, pestvidéki és bácskai, 77 kg-os 10.55—10.75, 78 kg-os 10.70—10.90, 79 kg-os 10.85—11.05, 80 kg-os 11—11.10, rozs, pestvidéki 12.10—12.20, egyéb 12.10—12.30, takarmányárpa, elsőrendű 17—17.25, másodrendű 16.50—16.75, sörárpa, felvidéki 20—23.50, egyéb sörárpa 18—19.50, zab, elsőrendű 19—19.25, másodrendű 18.70—18.90. Tengeri, tiszai 12.80—13, egyéb 12.70—12.80 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles

szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Búza decemberre 10.80—10.82, márciusra 11.86—11.88, rozs márciusra 13.60—13.65, tengeri 14.08—14.10 pengő métermázsánként.

A készrúpiac és határidőpiac gonaarait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése.) Löhermag. Az irányzat e héten kesély kínálattal mellett javult, a külföld részéről is mutatkozott némi érdeklődés, ára tartott. Lucernamagban nagyobb forgalom fejlődött ki, szép világosabb árú azonban csak elvétve kapható, a tételek nagy része kevésbé szép színű, barnább árú; irányzata lanya. Tavaszí búkköny szilárd, jelentősebb üzletkötések nem jöttek létre. Baltacimnagból kevés került piacra, irányzata szintén szilárd. A budapesti áru- és értéktőzsde híralapja jegyzései 100 kilónként, nyersárúért, budapesti paritásában: káposztarepce 21—22, köles vörös 14.50—15.50, köles vegyes 14—14.50, lucerna 65—75, lőhere 120—130, lenmag elsőrendű 22.50—23, lenmag másodikrendű 21.50—22, kék mák 63—64, Viktória-borsó 20—26, zöld borsó 18—21 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 44—48, duplanullás finom tészta 38—42, nullás 38—42, kettős főzőliszt 36—38, négyes kenyérliszt 34—36 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 13, borsóhéj 12, borsókorpa 12, buzakonkoly 12, konkolydara 13, lenmagpogácsa 20, napraforgópogácsa 18, repecpogácsa 13, rozskonkoly 12, rozskorpa 11.50, rozsozsa 10, rozstakarmányliszt 15, szójabab-pogácsaliszt nagyban 26, szójabab-pogácsaliszt kicsiben 28, tökmagpogácsa 21 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű 10, réti széna, másodikrendű 8.50—9.50, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 5.50—7, muhar-széna 9—10.60, lucernaszéna 11.50, alomszalma másodikrendű 4—4.50 pengő métermázsánként.

Cirokszakál, takaró szalma átlagárban 14—16, bélés szalma átlagárban 8 pengő métermázsánként, *cirok* 8.50 pengő métermázsánként.

Borjúvásár. Élő belföldi szopos borjúk: Elsőrendű 0.80—0.90, másodikrendű 0.64—0.78 pengő kilogrammonként.

Juhvásár. Elsőrendű belföldi jármosókör (tarka) 0.62—0.64, elsőrendű belföldi jármosókör (fehér) 0.62—0.64, fiatal, friss fejős tehén 0.85—0.95, 1½—2 éves üszök 0.58—0.61, 1½—2 éves tinók 0.58—0.61 pengő kilogrammonként elősúlyban.

Lóvásár. Csikó 32—60, igaz kocsió (nehéz, nyugati fajta) 150—500, igaz kocsió (könnyű, nyugati fajta) 170—290, számaró, 40 alárendelt minőségű lovak 15—165, vágólovak 10—140 pengő darabonként.

Vágómarhavásár. Ökör legjobb 65, bika közép 47, gyenge 34, tehén legjobb 56, közép 38—54, gyenge 36, növedékmarha 47 fillér kilogrammonként, elősúlyban.

Sertésvásár. Sertés 94—104, középminőségű 104—112, nehéz 112—118, keresztzett 110—112 fillér kilogrammonként, elősúlyban.

Nyersbőr. Marhabőr, magyar 9.70, tarka, 40 kg-ig 0.75—0.80, 40 kilón felül 0.85—0.90, borjubőr, rövid lábbal (6.65 kilóig) 1.20—1.25, nehezebb 1.07—1.12 pengő kg-ként.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Rostélyos, vastaghátszín, felső, fehérpecsenye, hosszú, gömbölyű felső 160—280, fartsó, lapocka, puhahátszín 140—280, szegye, dagadó 120—180, gulyásnak való 100—160 fillér kilogrammonként. — *Borjúhús:* Felszeletelt comb 240—320, sütnivaló 120—280, pörköltnek való 100—160 fillér kilogrammonként. — *Juh- és bálnyúhús:* Juhcomb 120—180, gerinc, lapocka 80—140, pörköltnek való 80—120 fillér kilogrammonként. — *Sertéshús.* Friss karaj 180—260, friss comb, tarja, lapocka 160—190, friss oldalas 160—190, füstölt sertéshús, helybeli karaj, lapocka, tarja, oldalas 200—300, viedéki 240—300, olvasztani való szalonna 164—190, sózott kenyérszalonna 200—220, füstölt 206—240, hár 176—196, zsíros tepertő 200—240, helybeli sertésszár 184—200 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 180—300, csirke 100—240, ruca 180—240, pulyka 300—500 fillér darabonként. — *Leült állatok:* Tyúk 160—220, csirke 160—280, hizott ruca 150—170, sovány 140, lud hizott 150—180, sovány 140, pulyka hizott 160—200, sovány 140—150, ludmáj 300—600, ludszár és hár 200—240 fillér kilogrammonként. — *Tojás:* Friss teatojás 13—15, főzőtojás 9—12 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, bórben darabonként 200—400, kiféltve bór nélkül 140—150, szarvascomb 200—260, gerinc 300—400, lapocka 100—160, többi része 60—100, őzgerinc 500—600, comb 280—300, többi része 60—100, vaddisznógerinc 200—240, comb 200—240, többi része 50—150 fillér kilogrammonként. Fácán 200—300, fogoly 120—160 fillér darabonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Haresa 300—500, csuka 200—300, ponty 150—200, kárász 100—180, compó 160—200 fillér kilogrammonként. Rák: Folyami rák 18—20 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 28—36, lefőlőzött 16, aludttej 100, tejszín 200—320, tejföl 140—200, centrifugált teavaj tömbben 280—320, 10 dekás csomagolásban 320—420, főzővaj 220—280, szedett viedéki 220—280, tehenőrtő 80—100, sovány tehenő-

turó 40—70, juhturó 140—240, keverttúró 140—200, juhsajt 220—240, sajt ementáli, hazai 320—440, trappista hazai 180—320 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 28—80, borsó hántolt, feles 40—80, bab, fehér aprószemű 28—32, nagyszemű 40—100, szines 36—48, finom árpakása 70—100, durva 46—68, tojásos tarhonya 96—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgepra csomója 4—16, sárgepra 10—16 kilogrammonként, petrezselyem zöldjével csomója 4—18, zeller zöldjével darabja 3—20, zeller kilogrammja 24—30, petrezselyem kilogrammonként 12—20, kalarábé darabja 2—8, kevert zöldség 16—24, kalarábé őszifajta 16—20, karfiol 26—50, vöröshagyma makói 36—40, közönséges 36—38, foghagyma 40—80, fehérrépa savanyított 46—50, cékla 14—24, fejeskáposzta hazai 8—14, savanyított káposzta 36—40, kelkáposzta 14—22, kelbimbó 80—100, vöröskáposzta hazai 20—32, fejessaláta hazai 4—14, fodrossaláta hazai darabonként 16—30, zalaumbegysaláta 140—200, torna hazai 40—140, ősz rózsaburgonya 12—16, nyári róza 16—18, Ella 10—12, közönséges 10, kifű 18—24, tömör csiperkegomba 240—400, szegfűgomba 300—360, szárított gomba 600—1000 fillér kilogrammonként. Feketeretek kilogrammonként 16—26, hónaposrettek csomója 6—10, ecetben savanyított uzorka 100—140, vizes 60—80, paprika apró 1—3, nagy paprika darabja 4—10, paprika nagy, kilogrammja 40—90, savanyított paprika kilogrammja 100—140, főzőtök kilogrammja 16—24, tök gyulatt kilogrammja 32—40, vajjab 80—100, zöldbab újdonság 60—90, sóska 20—40, paraj tisztított 14—20, gyökerecs 10—16 kilogrammonként.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 46—140, közönséges 20—60, nyári édes 30—60, rétesalma 24—60, nemes fajtörke 60—160, közönséges 30—70, bírsalma 20—60, cseszemeszölő 50—100, kevertszőlő 36—50, télire eltett szőlő 100—140, közönséges szőlő 20—40, naspolya 40—60, szilvaiz 140—160, gyümölcsiz 140—320, csipkeiz 70—80, keményhéjú dió 60—90, dióbél 240—400, mogyoró héjazott 320—440, mandula héjazott 400—640 fillér kilogrammonként.

Burgonya. Az árak készpénzben, aranypengő értékekben, 100 kg-ként, budapesti paritásában értendők és magyar átlagminőségű, azonnali szállítandó árura vonatkoznak. Wohltmann, étkezésre 4.80—5.10, Wohltmann, ipari 3.50—3.80, Krüger, étkezésre 4.90—5.20, Ella, étkezésre 6.25—7, nyári róza, étkezésre 11—11.50, ősz róza, étkezésre 7.75—8.25 pengő.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemes paprika 300—360, félédes gulyás 280—320, rózsapaprika 240—280, erős 160—200, kereskedelmi 100—160, kék mák 90—110, pergetett méz 120—160, háziszappan 116—152, közönséges szappan 80—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak kilogrammonként, Szegeden: Édesnemes paprika 1.40—1.50, félédes paprika 1—1.10, rózsapaprika 0.80—0.90, másodikrendű paprika 0.55—0.65, harmadrendű paprika 0.25—0.30, fűzérés csöves paprika, fűzéréneként 1.50—2 pengő. *Katoecsin:* Édesnemes paprika 1.50—1.60, rózsapaprika 0.90—1.10, másodikrendű paprika 0.40—0.60, harmadrendű paprika 0.20—0.25, fűzérés csöves paprika 0.50—0.60 pengő kilogrammonként.

Szesz és szeszitalok. A szeszüzletben e héten is élénk volt a forgalom és főleg finomított szeszben egy a helyi piacról, mint vidékről érkeztek megrendelések azonnali és novemberi szállításra. A detailforgalomban a kereslet a rendes keretek között mozog és finomított szesz változatlan áron, denaturált szesz 5 hordó vételnél 73.50 pengő, 1 hordó vételnél 77.50 pengőn kelt el készpénzfizetés mellett + forgalmi adó. *Gyümölcs-pálinka:* A törkölyszeszben a kereslet kielégítő és 2.60—2.70 pengőn történtek eladások. Szilvaszeszben új nyári áru 3.50—3.60 pengő, új kékszilvasz 4 pengőn kelt el. Ó-áru változatlan áron jegyzetik. *Sprócsesz* 2.80 pengőig kelt el. *Borparlat:* Kielégítő forgalom mellett 2.90—2.95 pengő a termelői állományon, 10.000 liter-forgalmonként + 3 százalékos forgalmi adó.

Fapiac. Fenyőjában a behozatal tovább hanyatlott és ha a deviza-kiutalások terén hamarosan nem enyhül a helyzet, egyes fenyőárakban csakhamar hiánnyal kell számolni. — *Lombfaeműekben* a termelés a múlt évinél nagyobbaknak ígérkezik, mert a földmivélségügyi minisztérium liberálisan kezelte az erdőbirtokosok faletalorási engedély iránti kérelmét. — *Tűzfűzében* az ernye időjárás hatása alatt a fogyasztás megcsappant, az árak azonban még elég kedvezőek. Belföldi egyéves cserhasáb 320—330, kétéves tölgy, és cserhasáb 290—295, egyéves cserhasáb 265—270, import bükkszász 340—345 pengő vagononként budapesti paritásában. A román tűzfűzékivitel szindikátus már megalakult. — *Faszémben* az árak kb. 20 százalékkal drágultak. Retortafaszén 800—870, boksaszén 680—700 pengő vagononként magyar határállomásról.

Idegen pénznemek vétele és eladási ára november hó 16-án. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többet kerül egy darab:* Angol font 20.45 (21.95); dollár 5.61 (5.72); hollandi forint 2.28 (2.30); német márk 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbe kerül:* Csekhonora 16.86 (17); szerb dinár 10.06 (10.16); francia frank 22.15 (22.45); lengyel zloty 63.35 (64.15); oláh leu 3.38 (3.48); olasz lira 28.85 (29.65) fillér.

FELÉLŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELÉLŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.